

Webinar:

“De juiste diagnose bij jonge mensen met dementie”

Maatwerktraject: Jonge mensen met dementie

5 juni 2025

Projectleider Hanna Schoenmakers

Dementie op jonge leeftijd

De rode vlaggen in de regenboog

Dr. Floor Duits, neuroloog Alzheimercentrum Amsterdam

Take to work

- Niet het klassieke plaatje
- Rode vlaggen als onderdeel van patroon
- Belang van tijdige diagnose
- Multidisciplinaire aanpak

Een complexe diagnose

Dementie op jonge leeftijd = vaker 'lastig'

- Geen geheugenklachten → test normaal!
- Bijkomende niet-cognitieve problemen
- Grotere diversiteit aan oorzaken
- Vaker genetisch

Atypische vormen van dementie

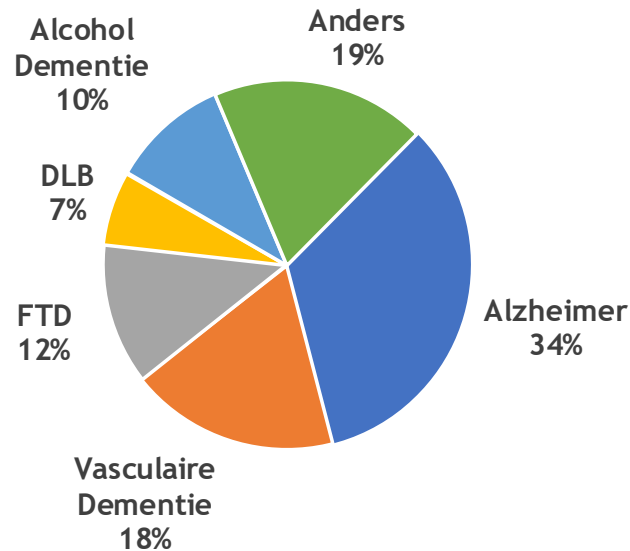

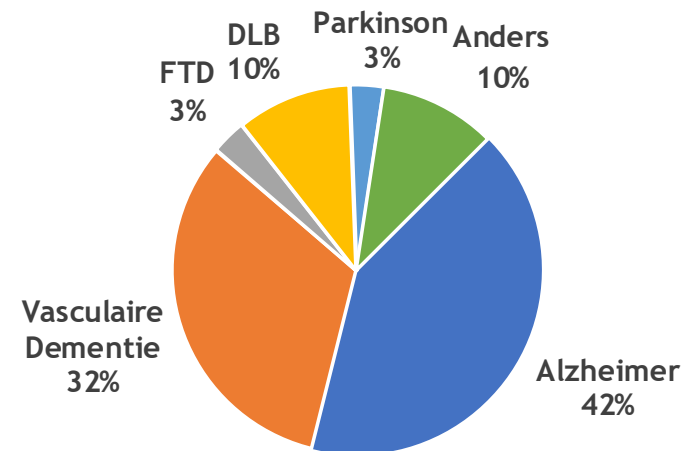
Oud vs jong

Grotere diversiteit aan oorzaken

Dementie op jonge leeftijd (<65jr)

Dementie op oude leeftijd (>65 jr)

75% Alzheimer en/of vasculair

Een complexe diagnose

Dementie op jonge leeftijd = vaker 'lastig'

- Geen geheugenklachten → test normaal!
- Bijkomende niet-cognitieve problemen
- Grotere diversiteit aan oorzaken
- Vaker genetisch
- Dementie <65 jaar in Nederland:
 - 14.000-17.000 patiënten
 - Óf: 10% van alle dementie = 29.000 patiënten!

Atypische vormen van dementie

MS = 25.000
Parkinson = 55.000

Gebrek aan kennis / awareness / tijd onder zorgverleners

Rode vlag vs valkuil

- Rode vlag: achteraf gezien...
- Valkuil 'Vergeetachtigheid'
 - Taal
 - Executieve functies
- Valkuil 'Niet willen'
 - Apathie
 - Executieve functies
 - Sociale cognitie

'Hij is zo vergeetachtig, het koken loopt telkens in het 100'

'Ik vergeet steeds vaker de woorden...'

'Hij doet nooit meer iets in huis'

'Ze interesseert zich helemaal niet meer in de (klein)kinderen'

Wat is nou de beste aanpak?

1. Goed kijken en goed luisteren

- Hetero-anamnese
- Cognitieve domeinen: hoe test je ze?
- Lichamelijk / neurologisch onderzoek

2. Aanvullende diagnostiek

- Scan: subtiele / focale atrofie
- Genetica

3. Overleg en verwijs laagdrempelig door

- Expectatief beleid $\neq$ wens van patiënt!

Tweede mening
Uitbreiding diagnostiek
Wetenschappelijk onderzoek

CASUS SEMANTISCHE DEMENTIE

Ivm privacy is de casus uit de presentatie gehaald

Bottom line:

- Zowel vrouwelijk geslacht als jonge leeftijd zijn valkuil voor misdiagnose
- MRI met atrofie linker temporale pool is semantische dementie
- Onbegrepen lichamelijke klachten → rechts-temporale variant van FTD

PPA is niet één ziekte

- Spontane spraak

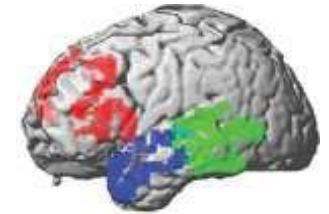
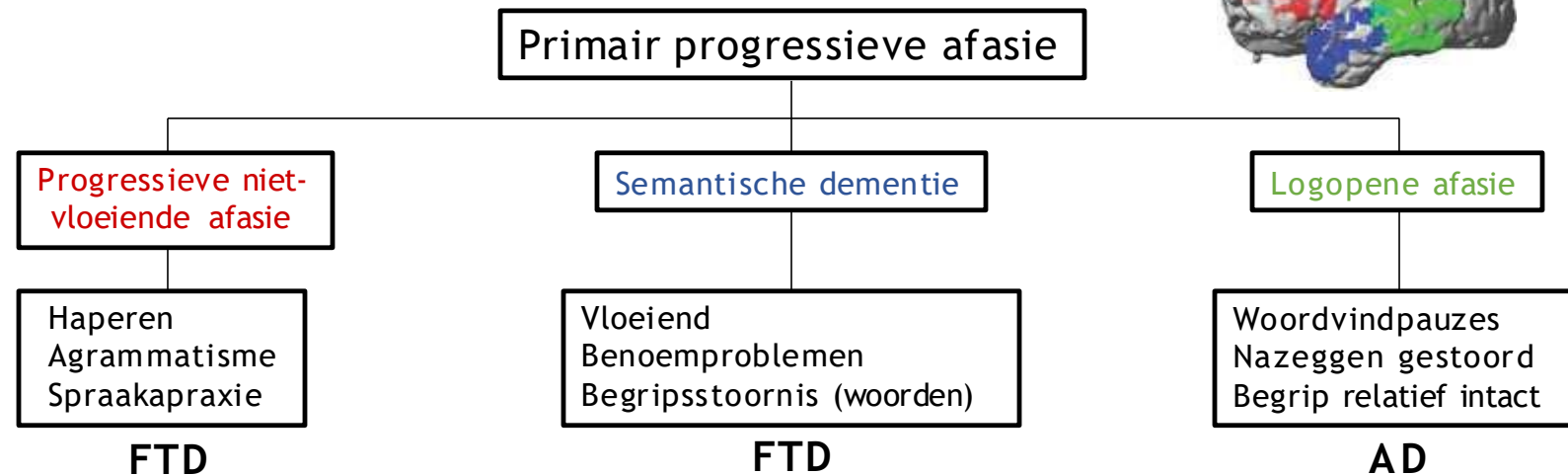
- Inhoud
- Grammatica
- Vloeiendheid

- Begrip

- Woordniveau
- Zinsniveau
- Gespreksniveau

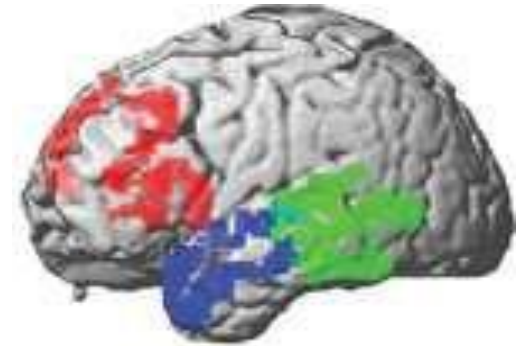
- Zinnen nazeggen (van kort naar lang)

- Spraakapraxie: la-ma-na, pa-ta-ka, slik-schrik-sprik

PPA = neurodegeneratie

- **Logopene variant**

- Bijkomende apraxie / geheugenklachten
- Bijna altijd snelle progressie naar Alzheimerdementie

- **Semantische variant**

- Bijkomende gedragssymptomen
- Progressie naar bv-FTD (rtv-FTD)

- **Progressieve niet-vloeiende variant**

- Bijkomende motorische symptomen
- (Langzame) progressie naar CBD/PSP

Patroonherkenning!

CASUS ALZHEIMER OP 55-JARIGE LEEFTIJD

Ivm privacy is de casus uit de presentatie gehaald

Bottom line:

- Alzheimer kan ook beginnen zonder geheugenklachten
- Vaak misdiagnose burn-out / depressie op jonge leeftijd
- Taak voor onderpresteren op NPO kan verkeerd worden geïnterpreteerd

Dementie op jonge leeftijd vergt...

- Nauwkeurig doorvragen
 - 'Vergeetachtigheid' ≠ episodisch geheugen
 - 'Nieuwe hobby' vs dwangmatigheid
- Patroonherkenning
 - Afhankelijk van plek in de hersenen
 - Niet-cognitieve bijkomende symptomen
- Multidisciplinaire expertise
- Laagdrempelig aanvullend onderzoek

Altijd een scan
Altijd uitgebreid NPO
Biomarkers → etiologie
Genetica

Take to work

- Pas op met 'wacht nog maar even af'
 - Op het werk gaat het vaak als eerste mis
 - De toekomst = etiologische (biologische) diagnose!
 - Tijdig juiste diagnose = tijdige zorg → voorkomt schade
- Laat het 'niet-pluis' gevoel toe, ook dat van familie
 - Maar: vaak niet het 'klassieke plaatje'!
- Verwijs naar polikliniek met expertise dementie op jonge leeftijd
 - Overleg laagdrempelig mogelijk via AC-telefoon: 06-25716314

Multidisciplinaire expertise
Wetenschappelijk
onderzoek

Dank voor uw aandacht

f.duits@amsterdamumc.nl

Alzheimercentrum Amsterdam

Expertise- centrum Dementie op jonge leeftijd

Anke Duiker & Caroline Muthert
Amsta

A large orange shape on the left side of the slide, consisting of a rectangle with a quarter-circle cutout on its right side.

Dementie op jonge leeftijd

Vergeetachtigheid staat niet
op de voorgrond

Uitval specifieke functies,
gedrag, spreken ,zien

Verlies van empathisch
vermogen

Diagnose gemiddeld 4 jaar
na start symptomen gesteld

A large orange shape on the left side of the slide, consisting of a rectangle with a rounded right side.

Red flags

Problemen op werk

Relatieproblemen

Vaak eerst
psychiatrische diagnose

A large orange shape on the left side of the slide, consisting of a rectangle with a quarter-circle cutout on its right side.

Diagnostiek bij zorgmijders

Gesprek met naasten

NPO/RUDAS of andere
screeningsinstrumenten

Lab ter uitsluiting ander
oorzaken

Zorgdiagnostiek

A large orange shape on the left side of the slide, consisting of a rectangle with a quarter-circle cutout on its right side.

casus
diagnostiek
in
thuissituatie

Mw 57 jaar vermoeden van
FTD, aangemeld via experttafel

Weigerde onderzoek

Huisbezoek GZ psycholoog en
SO

Obv heteroanamnese en
observatie diagnose gesteld

A large orange shape on the left side of the slide, consisting of a rectangle with a quarter-circle cutout on its right side.

Case manager JMD

Ondersteuning huisarts/ POH

Werkt systeemgericht

Financiële zaken

ACP

Verwijzing
dagbesteding/dagbehandeling

Laagdrempelig contact met SO,
GZ psycholoog JMD

A large orange shape on the left side of the slide, consisting of a rectangle with a quarter-circle cutout on its right side.

JMD niet
westerse
achtergrond

Blijven onder de horizon
vanwege schaamte/taboe

Huisartsenbezoek wegens
veel lichamelijke klachten

Taalbarriere

Grote familie onduidelijk
aanspreekpunt

A large orange shape on the left side of the slide, consisting of a rectangle with a quarter-circle cutout on its right side.

Nuttige info regio Amsterdam

Kenniscentrum dementie op jonge
leeftijd

Alzheimercentrum UMC
gespecialiseerd in jonge mensen
met dementie

Amsta heeft expertisecentrum
jonge mensen met dementie

Case manager JMD

Nuttige info
regio

Zaanstreek
Waterland,
Zuid- en
Midden
Kennemerland
en Noord
Holland Noord

Kenniscentrum dementie op jonge leeftijd
Netwerkcoördinatoren dementie in uw regio

Parnassia, Geriant, RKZ, Zaans Medisch
Centrum, Dijklander ziekenhuis, Noord West
Ziekenhuis, Spaarne Gasthuis

Plekken voor daginvulling o.a. Stichting
Zaaigoed, Magentazorg, Reigershoeve, Omring
beweeggroep in Den Helder, Zorgcirkel
beweeggroep Haarlem en verder de bestaande
daginvulling met toegepast maatwerk

Case manager JMD aangeboden vanuit o.a.
Zorgbalans, Zorgcirkel, Geriant, Parnassia,
Zorgspecialist

**Netwerk Dementie &
Ouderenpsychiatrie**

Zaanstreek Waterland

netwerk
dementie
noord-holland noord

netwerk
dementie
MK

BEVERWIJK CASTRICUM
HEEMSKERK UITGEEST VELSEN

- Vragen?
- Met dank aan Dementie Netwerk Nederland voor toekennen subsidie maatwerktraject Jonge mensen met dementie

Overige nuttige informatie rondom werk en dementie

Via onderstaande link is veel informatie te vinden over opties en mogelijkheden rondom werk als de diagnose gesteld is. Bijvoorbeeld over:

- Wat is er allemaal te regelen?
- Hoe kun je met de juiste aanpassing en ondersteuning actief blijven bij je werkgever.

<https://www.kcdementieopjongeleeftijd.nl/werkendementie>

Bedankt voor jullie aandacht en tijd

**Netwerk Dementie &
Ouderenpsychiatrie**
Zaanstreek Waterland

